

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR VIDEO

STUDIO VIDEO

INDRAHANUSH

INDRAHANUSH

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

BARBORA BENČÍKOVÁ

MgA. JAN ŠRÁMEK, Ph.D.

BRNO 2018

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5-6
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 7-9

TEXTOVÁ ČÁST

Název práce „Indrahanush“ je jméno fiktivní postavy. Výstupem je instalace videí dokumentární formy zabývající se vnímáním sexuality a lásky v Indii, liberalizací a deliberalizací sexuality a lásky, problematikou prostituce a problematikou postavení žen v Indii v kontextu sociální stratifikace – tkzv. kastovního systému.

Moje bakalářská práce vznikla na základě dvouměsíčního pobytu v Indii, kdy jsem se vydala s několika dalšími přáteli do Calcutty, abych pracovala s dětmi, které byly zachráněny z prostituce organizací New Light. Inspirací nám k tomu byl dokument z roku 2004 „Born Into Brothels: Calcutta's Red Light Kids“. Během života v Indii se vynořovalo neuvěřitelné množství témat a jedním z nich, která se mě přímo dotýkala, bylo i společenské postavení žen. Jelikož jsem měla také osobní kontakt s lidmi z „red district“, stalo se pro mě toto téma osobním až ústředním a tudíž vznikla potřeba téma sexuality ve vztahu k ženství a ke vztahu k sociálnímu postavení zaznamenat dokumentárním způsobem a vytvořit posléze kompozici, která by aktualizovala dlouhodobý problém prostituce, přístupu k sexualitě a lásce a přístupu k postavení žen v Indii obecně v kontextu současné popularizace východní kultury a jejího náboženství, konkrétně hinduismu. To vše v rámci kastovního systému v Indii vycházejícího z dlouhodobé náboženské historie, který neulehčuje jakoukoliv feministickou aktivitu.

Cílem práce je aktualizovat tato témata a sblížit diváka s tématem, které se pro mě stalo osobním a které tak vnímám jako důležité. Dává si za úkol otevřít otázku: „Na kolik je situace v rámci společenského postavení a genderové nerovnosti v Indii vážná a jak je možné přispět ke zlepšení?“ Dále je pro mě tato práce začátkem většího celku budoucí činnosti související s touto tematikou a je pro mě zároveň prací průzkumnou. Praktickým přínosem je tedy pro mě osobně to, že je to jakýsi předskokan práce s materiálem a informacemi, kterými se chci do budoucna zabývat. Přínos pro diváka může mít jak informativní, tak alarmující a do jisté míry tedy i aktivizující.

Dílem je instalační řešení v prostorách fakulty sestávající ze dvou videí s českými titulky umístěnými na obrazovkách vedle sebe na stěně, které doplňují sluchátka se zvukem videa. Hlavními postavami je umělec Bobo a obchodník Gauram. Na zemi je umístěn koberec a polštáře. Koberec ani polštáře nejsou nijak zvlášť vzorované. Odkazují k způsobu fungování v indické domácnosti, kdy je sezení na zemi velmi časté. Nechci tím ale prostředí Indie ilustrovat, naopak jej chci propojit prvkem, který je společný indickému i evropskému kontinentu (jinak řečeno, koberec má většina z nás doma taktéž). Instalaci doprovází stolek se šperkovnicí a se šperkem z Indie, jakožto symbolem odkazujícím k abstinenci anonymní, fiktivní postavy ženy, o které se dovídáme prostřednictvím vyprávějícího Gaurama. Instalaci možná doplní ještě pár dalších předmětů (zrcadlo?), kterými bych ráda vytvořila dojem, že tam byly zanechány onou fiktivní ženou těsně před tím, než do místnosti vstoupil divák. To, že se mluví o ženách bez žen je důležitým akcentem, který podtrhuje situaci feminismu v Indii. Problém ne příliš aktivního feminismu je zde totiž ukotven v silné náboženské tradici, kdy je žena vnímána v rámci víry v reinkarnaci jako bytost na nižší úrovni, na úrovni zvířete. Další přítěží v této problematice je i kastovní systém (odkazující taktéž k reinkarnaci), který posouvá ženy z nižších vrstev na společenském žebříčku ještě níž. To znamená, že žena z nejnižší společenské třídy – tkzv. „nedotknutelných“ (kteří jsou postaveni úplně mimo kastovní systém, na nejnižší pomyslný společenský žebříček) je vždy ještě pod mužem z třídy

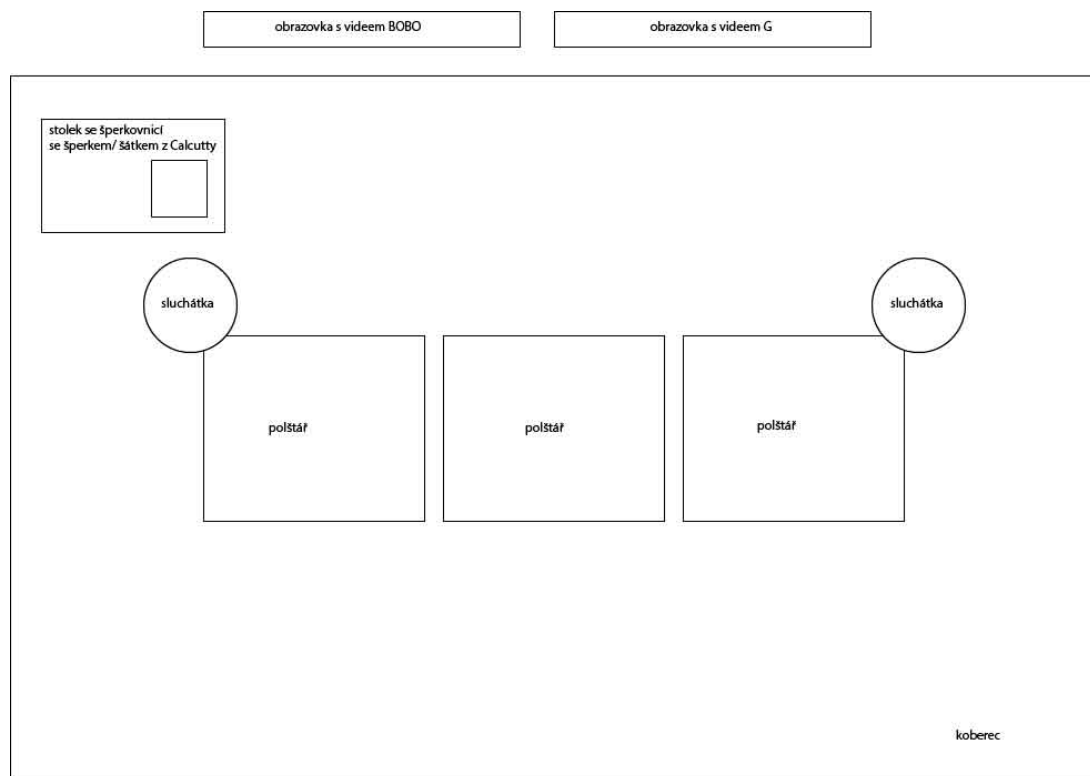
„nedotknutelných“. Spousta žen je tak nucena vykonávat prostituci nejen vzhledem k nízkému platu, který by byl zapotřebí obohacovat platem za prostituci. Většina žen je k prostituci donucena čistě kvůli faktu, že jsou ženou z nižší kasty a není zde tudíž jiná možnost. Řemeslo se dědí z matky na dceru a toto břímě je dívce uloženo od nejnižšího možného věku, kdy je schopna pohlavního styku.

Jak už jsem předešlela na začátku, ve videu nevystupuje žádná žena, nýbrž dva muži. Jedním z nich je umělec „Bobo“, který pochází z vysoké společenské vrstvy. Nezajímá mě ani tak jeho osobní příběh, který na mě při střetnutí naučeně vychrlil, a který na mě působil spíš jako reklama prodávající jeho módní značku. Důležitým je pro mě spíš moment, kdy vypráví o svém vnímání liberizace lásky a sexuality vycházející z komfortního zázemí jeho vysokého společenského postavení. První polovina jeho vyprávění je zakryta „scrollem“ instagramového účtu značky BOBO s replikami jeho obrazů a s módními fotografiemi. Popisky, které k nim přidal se snažím citlivě používat jako akcent reagující a propojující obě videa. Od Gaurama se pak z druhého videa dovídáme o příběhu prostitutky, jejíž identita zůstává zakryta a jejíž postavu jsem se pokusila vytvořit pomocí stříhu dokumenárního záznamu Gauramova vyprávění, který mluví původně obecně o několika různých příbězích.

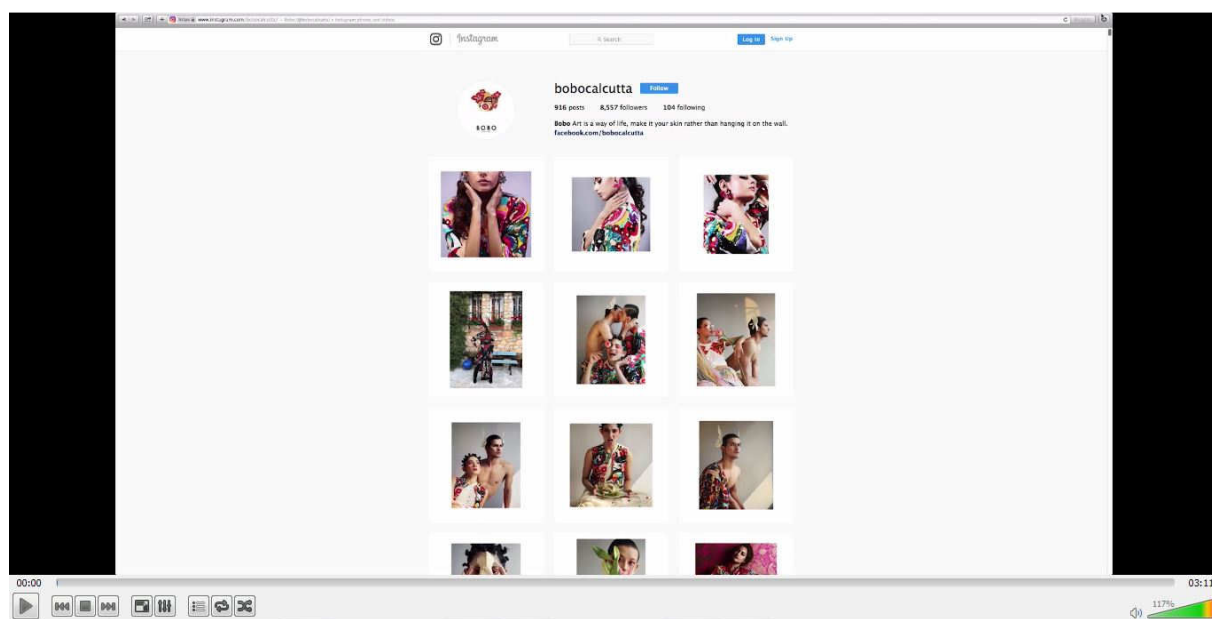
Původně jsem zamýšlela pracovat dokumentárně, ale posléze mě bavilo naložit s natočeným materiálem způsobem vytvoření částečné fikce. Instalaci jsem zvolila minimalistickou, jelikož je pro mě ústřední zejména video a také jsem se chtěla vyvarovat tomu, aby dílo působilo příliš ilustrativně.

S výsledkem jsem částečně spokojena a to proto, že z praktických důvodů jsem neměla více času na reflexi a práci s materiálem. Video – materiálu mám ale z Indie po dvou měsících žití poměrně velké množství a dál se jím hodlám zabývat. Vzhledem k tomu, že jsem tam pracovala s dětmi prostitutek a navázala tak i citové vztahy, cítím potřebu se těmito tématům dále věnovat a posouvat je dál směrem k spolupráci s organizací s New Light a hledáním možných podpůrných řešení problematiky ve vztahu k umění, výtvarné či kurátorské činnosti. Je pro mě totiž současně důležité nejen o problematice jakkoliv informovat veřejnost, ale především podílet se na podpoře projektů vedoucích k částečným řešením.

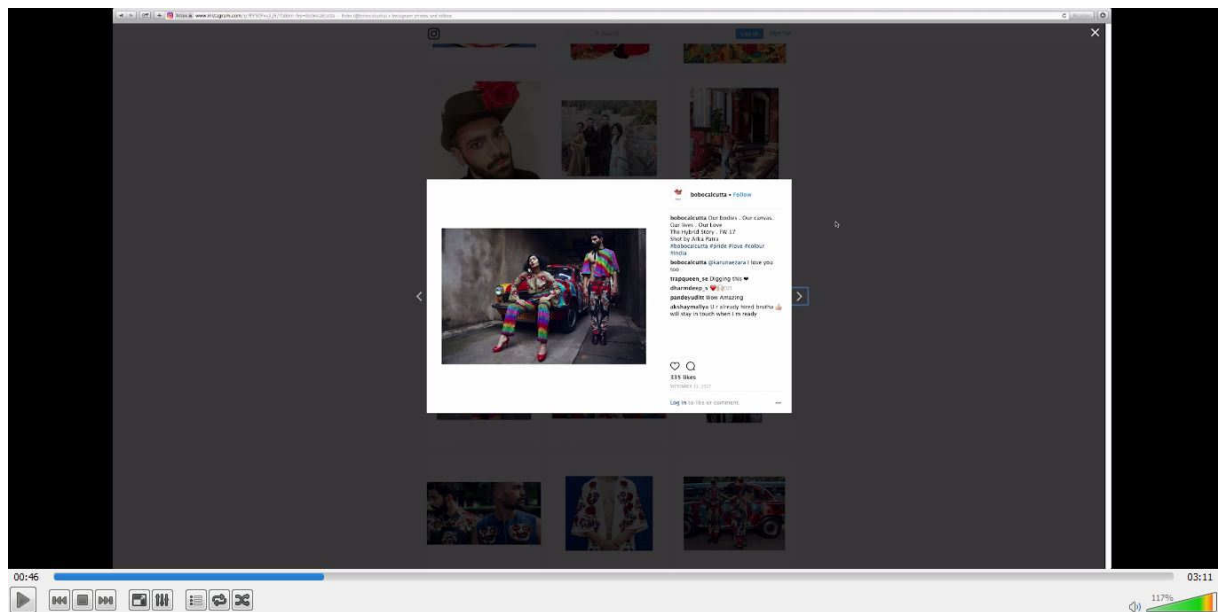
OBRAZOVÁ ČÁST

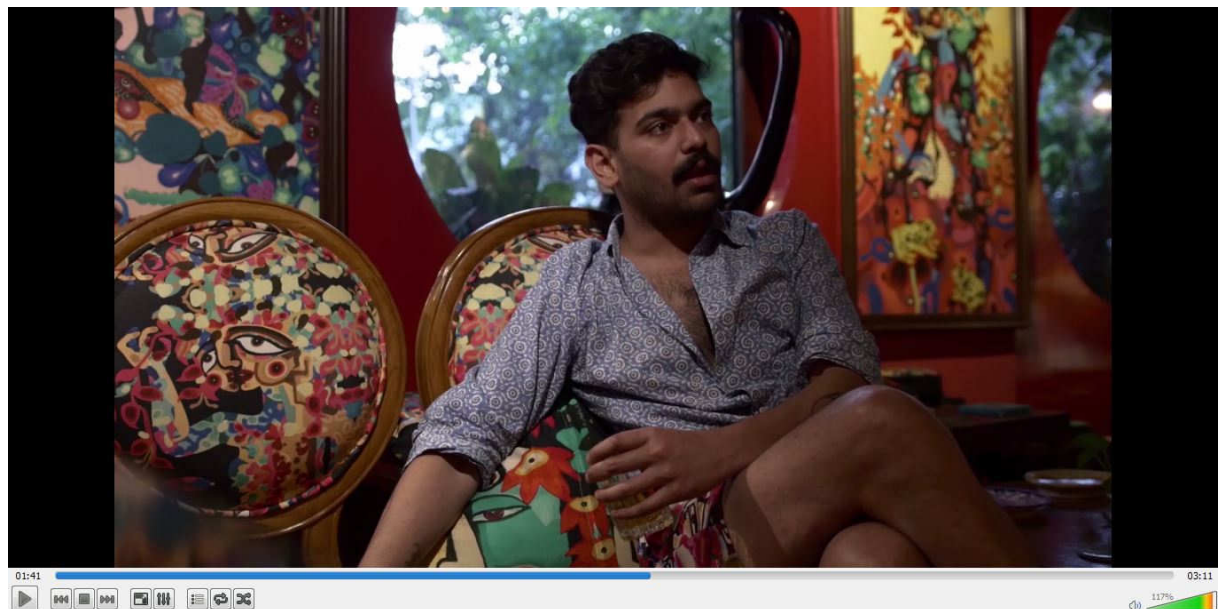
návrh instalačního řešení

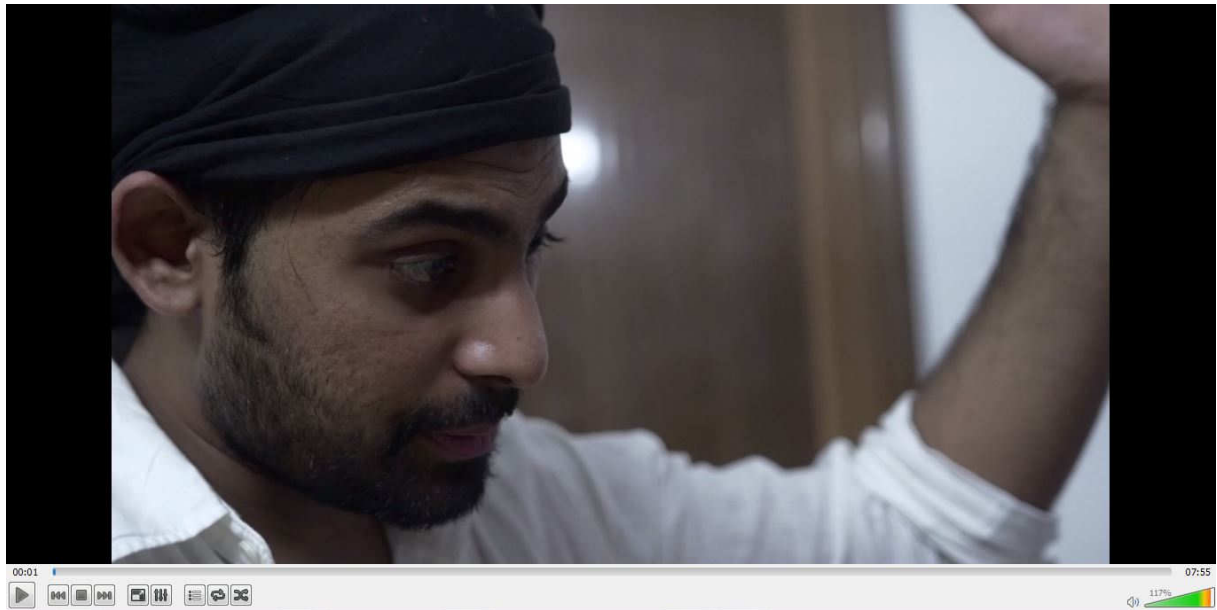
BOBO, video, 3 min

BOBO, video, 3 min

BOBO, video, 3 min

Gauram, video, 4 min